

PFU-SAK NR. 253/12

KLAGER: Nordre Budskerud politidistrikt v. politimester Sissel Hammer
ADRESSE: Postboks 505 Sentrum, 0504 Hønefoss
TELEFON:
PUBLIKASJON: Vi Menn
PUBLISERINGSDATO: 13.03.2012
STOFFOMRÅDE: Terror
GENRE: Reportasje
SØKERSTIKKORD: Identifisering, bildebruk
REGISTRERT: 17.09.2012
BEHANDLET I SEKR.: 17.09.2012
BEHANDLES I PFU: 20.11.2012
FERDIGBEHANDLET: 20.11.2012
BEHANDLINGSTID: 47 dager
KLAGEGRUPPE: Offentlig organ
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Samtykke fra direkte berørt part.

SAMMENDRAG:

Vi Menn hadde i sitt nummer **11/2012** et hovedoppslag på første side med tittelen «**Utøya-aksjonen. Hemmelig intern-evaluert. Kan bli politiets syndebukk.**» I tilknytning til oppslaget var det et foto av en kvinne i politiuniform. Kvinnen var navngitt: «**Lill Heidi Tinholt**».

Inne i bladet gikk reportasjen over fem sider. Hovedtittelen var også her «**Hun kan bli syndebukk etter 22. juli**». Stikktitler: «**69 minutter fra første nødmelding til masseorderen ble stoppet. 69 døde for masseorderens kuler på Utøya.**»

Ingress:

«I den intense dragkampen om ansvar etter 22. juli-terroren, kan to 30-årige politibetjenter og en kvinnelig operasjonsleder bli sittende igjen med svarteper.»

Det bærende bildet på de to første sidene er fra Lien gård like ved Thorbjørnkaia idet overlevende blir tatt imot.

På samme oppslag forekommer det samme bildet som på førstesiden, med slik bildetekst:

«Negativ kontroll: Operasjonsleder Lill Heidi Tinholt kan få skylden for et tidstap på 16 minutter.»

Reportasjen handler i særlig grad om de to ikke-navngitte tjenestemennene som kom til fergeleiet først, men som fikk beskjed om å avvente og observere. Et stykke ut i reportasjen, under mellomtittelen «**Oppmøtested**» forekommer følgende:

«Et annet kjernepunkt i den pågående granskingen av politiets innsats 22 juli, er valget av Storøybrua som oppmøtested. En intern evaluering i regi av Nordre Buskerud politidistrikt konkluderer med at politiet kunne ha spart 16 minutter ved å velge et annet oppmøtested.

Selv i dag er det uklart hvem som egentlig tok beslutningen om valget av Storøybrua som oppmøtested. Men i internevalueringen til Nordre Buskerud politidistrikt, som siden desember er blitt hemmeligholdt av Politidirektoratet, fremgår det at operasjonsleder Lill Heidi Tinholt blir holdt ansvarlig for beslutningen like fullt. Hun har et «negativt ansvar», fordi hun hadde makt til å gjøre om på valget av oppmøtested, heter det i rapporten.»

Det framgår av en sideartikkel at politimesteren (klageren; sekr. anm) stiller seg avvisende til kritikken, og at hun hele tiden har støttet sine medarbeidere i måten de løste «det helt ekstreme oppdraget» på. Det framgår også at de tre, to ikke-navngitte tjenestemenn samt den navngitte operasjonslederen, har fått mulighet til samtidig kommentar, noe de ikke har ønsket.

KLAGEN:

Klager er politimesteren i Nordre Buskerud politidistrikt, med skriftlig samtykke fra operasjonslederen. I klagen heter det:

«Jeg mener dette førstesideoppslaget en en utilbørlig uthenging av én enkeltperson. Bruk av bildet av Tinholt er sterkt stigmatiserende, og det er en stor belastning, både for henne og for hennes familie. Dette er et bilde tatt i en annen sammenheng, og Tinholt har ikke gitt journalisten tillatelse til å bruke bildet i dette oppslaget.»

Klageren viser til Vær Varsom-plakatens punkt 4.7, identifisering, og punkt 4.10, bilder i annen sammenheng enn den opprinnelige.

Det er også anført fra politimesterens side at journalisten som har skrevet artikkelen to ganger har henvendt seg til Tinholt og beklaget førstesideoppslaget. Han skal ha bedyret at det aldri var hans intensjon at bildet skulle brukes på førstesiden.

TILSVARSRUNDEN:

Vi Menn avviser klagen, og innleder sitt tilsvare med å fastslå at klagen i hovedsak dreier seg om hvorvidt identifiseringen av operasjonslederen kan begrunnes i «et berettiget informasjonsbehov», og om «dette behovet veier tyngre enn den belastningen politioverbetjent Lill Heidi Tinholt blir påført som følge av denne identifiseringen».

Bladet mener at 22. juli-terroren tilfredsstiller Vær Varsom-plakatens punkt 4.7 om berettiget informasjonsbehov. Det gjelder ifølge bladet både selve hendelsen og evalueringen i ettertid. Bladet mener derfor det er viktig at granskingen av myndighetenes, og

myndighetspersoners, myndighetsutøvelse er etterprøvnbar. I dette inngår det å undersøke hvordan Tinholt utførte sine tjenesteplikter og om politimesteren hadde etablert et godt nok system og satt av ressurser til det overordnede tjenesteoppdraget: å beskytte menneskene på Utøya.

Vi Menn hevder at ansvaret og fullmaktene en operasjonsleder i politiet har, tilfredsstiller PFUs definisjon av «personer i betrodde stillinger». Dette er personer som må tåle et sterkere søkelys enn andre. Det vises dessuten til at gjennom identifisering vil man unngå at søkelys blir satt på andre personer, altså en forvekslingsfare.

Bladet hevder videre at det ikke kunne være noe krav av bruken av bildet av Tinholt ikke kunne brukes uten samtykke.

Klageren anfører i sitt tilsvare at klagen omhandler koblingen mellom Vi Menns bildebruk og overskrift. «Det er opplagt at det kan oppleves som belastende å bli knyttet til overskriften både for operasjonsleder Lill Heidi Tinholt og for hennes nærmeste. Jeg (politimesteren; sekr. anm.) mener Vi Menn har opptrådt i strid med identifiseringspunktet i Vær varsom-plakaten, og at bildet er brukt i en annen sammenheng enn den opprinnelige.»

Vi Menn gjentar i sitt siste tilsvare sin tidligere anførsel om at den omtalte og avbildede operasjonslederen hadde en betrodd stilling og at hun dermed «i denne spesielle saken ikke kan benytte seg av retten til å være anonym», og at alvorligheten knytte til hendelsen overskygger belastningen hun blir utsatt for gjennom eksponeringen i bladet. Det vises i tillegg til at operasjonslederen selv har fortalt sin historie i bladet Politiforum.

